

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)
Publicznej Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rzeczycy Długiej
- program realizowany w roku szkolnym 2021/2022

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) jest ważnym elementem modernizacji systemu edukacji, w tym głównie systemu edukacji zawodowej. WSDZ stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej – poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zaplanowania własnej kariery zawodowej; zapewnia poznanie procesu aktywnego poszukiwania pracy, stwarza możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami poprzez rozwijanie umiejętności adaptacyjnych oraz umiejętności wychodzenia naprzeciw nowym sytuacjom i nowym wyzwaniom.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty oraz metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

1. Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem, lecz długotrwałym procesem stanowiącym sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
2. Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
3. Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
4. Szkoła podstawowa, wspomagająco obok rodziny, stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
5. Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

2. Podstawy prawne

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 59).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, (Dz.U. 2017 poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych

- przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego

Rozporządzenie określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, sposób realizacji doradztwa zawodowego oraz zadania doradcy zawodowego dla:

- przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego;
- klas I–VI szkół podstawowych;
- klas VII i VIII szkół podstawowych;
- branżowych szkół I stopnia;
- liceów ogólnokształcących;
- techników;
- branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych.

Sposób realizacji doradztwa zawodowego określa § 3 i § 4 rozporządzenia.

Szkolny doradca zawodowy powinien, obok psychologa, pedagoga i logopedy, stać się osobą wchodzącą w skład zespołu realizującego zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanej przez szkołę uczniom i ich rodzicom.

Do zadań doradcy zawodowego należy:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 4 ust. 1, oraz koordynowanie jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 4 ust. 1;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 6) realizowanie działań wynikających z programu, o którym mowa w § 4 ust. 1.

Definicja pojęć:

- a) **DORADCA ZAWODOWY** – osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę zawodową, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej. (por.: *Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2, cz. II. s. 497*).
- b) **DORADZTWO ZAWODOWE** – świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy

w formie indywidualnej porady zawodowej poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji (por.: *K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego* Nr 2/11. s. 29). c) **INFORMACJA ZAWODOWA** – zbiory danych potrzebnych do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego osoby oraz rodzajów podejmowanych decyzji (por.: *K. Lelińska: Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych. (1985). WSiP. s. 35*). d) **INFORMACJA EDUKACYJNA** – zbiory danych potrzebnych do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem i nabywaniem kwalifikacji (opr. G. Sołtysińska). e) **WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO** – ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia (opr. A. Łukaszewicz).

3. Cele WSDZ

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości wyboru zawodu lub spektrum zawodowego.

Cele szczegółowe:

- a) Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak:
 - bezrobocie,
 - adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- b) Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
- c) Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- d) Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.
- e) Podejmowanie systemowych działań przez pracowników szkoły, rodziców mających na celu pomoc uczniom w dokonywaniu przemyślanych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- f) Pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- g) Pomoc uczniom w określeniu preferencji i zainteresowań zawodowych.
- h) Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.
- i) Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na temat:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy.
- j) Udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom.
- k) Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- l) Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę.
- ł) Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.
- m) Przygotowanie uczniów do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: np. egzamin, poszukiwanie pracy.
- n) Przygotowanie uczniów do podjęcia roli pracownika, zmiany zawodu, adaptacji do nowych warunków.
- ń) Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny program doradztwa: z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym z poradniami specjalistycznymi, urzędami pracy, pracodawcami oraz z instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i

rodzicom.

3. a) Ewaluacja WSDZ realizowanego w PSP w Rzeczycy Długiej w roku szkolnym 2020/2021 z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na odległość jako wytyczne do realizacji treści aktualnego programu – 2021/2022

Główne cele i wnioski realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej:

1. Celem orientacji zawodowej w przedszkolu, oddziale przedszkolnym oraz klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
2. Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
3. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Wnioski końcowe

1. Zakres tematyczny zajęć doradztwa zawodowego zawarty w WSDZ na poziomie szkoły podstawowej odpowiadał oczekiwaniom głównego podmiotu, tj. uczniów.
2. Uczniowie, nauczyciele i rodzice dostrzegają potrzebę prowadzenia tematyki i zajęć doradczych w aspekcie prozawodowym.
3. Zdecydowana większość uczniów klas VII – VIII prawidłowo definiuje zakres zadań określonych w pracy doradcy zawodowego, zaś samo uczestnictwo w zajęciach doradcy zawodowego sprawia, że młodzież rozumie zasadność jego funkcjonowania w placówkach edukacyjnych, uwzględniając tę profesję jako potencjalnie pożądaną w planowaniu własnej kariery zawodowej.
4. Uczniowie klasy ósmej, po zajęciach z doradztwa zawodowego w formie kształcenia na odległość, wykazywali się ogólnie zadowolającym przygotowaniem do podejmowania wyborów edukacyjno-zawodowych, mimo przekazu wiedzy i umiejętności głównie w kontakcie pośredniogranicznym kontakcie indywidualnym bezpośrednim (w warunkach stacjonarnych) z doradcą zawodowym.
5. Wzrosła świadomość ósmoklasistów odnośnie wiedzy o rynku pracy.
6. Nauczyciele i rodzice stanowią główne wzorce osobowo-zawodowe dla uczniów naszej szkoły, dlatego ich aktywne włączania w proces wyboru kariery zawodowej ucznia należy uznać za wskazany i rozwojowy kierunek działania.
7. Pożądanym przez uczniów, ale ciągle niewystarczającym - a w okresie pandemii zastępowanym formą alternatywną, tj. interaktywnymi prezentacjami - elementem systemu doradztwa są wycieczki prozawodowe do instytucji i zakładów pracy, które należy, w miarę możliwości, reaktywować w bieżącym roku szkolnym.

4. Zadania realizatorów i uczestników

WSDZ realizowany będzie przez społeczność szkolną: dyrektora szkoły, nauczycieli i wychowawców, pedagoga szkolnego, doradcę zawodowego, uczniów oddziału przedszkolnego oraz uczniów klas 1-8 i ich rodziców. Szkoła będzie w tym zakresie współpracowała z instytucjami i organizacjami wspierającymi jej pracę, m.in. poradnią psychologiczno-pedagogiczną, PUP, WUP, szkołami ponadpodstawowymi, zakładami pracy.

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone zadania.

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej realizowanej w szkole podstawowej.

Zespół ds. doradztwa zawodowego diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych; w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kieruje uczniów do specjalistycznych placówek, analizując losy absolwentów.

Wychowawcy - podczas zajęć z wychowankami - wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową, odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Zadania nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera; wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania; zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny; przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka; omawiają

z dziećmi zawody ich najbliższych; prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach; rozwijają zainteresowania; zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów; uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele - wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów; organizują kącki zawodowe w świetlicy.

Nauczycielzajęć komputerowych prowadzi naukę poszukiwania, selekcionowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji, np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich; pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół; wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem; uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych; prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu

kalkulacyjnym; wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu; wskazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach; uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego, dostosowując wypowiedzi do sytuacji; kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne; wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii; pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach; kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości; uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności; prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym; uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (autoprezentacja); zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przyrody – biologii, geografii omawiają stan zdrowia i choroby człowieka, nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach; wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się; wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej; zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie informuje o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania; wyjaśnia, na czym polega demokratyczny charakter państwa; charakteryzuje pojęcie samorządności; opisuje zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawia zawód historyka; zapoznaje ze znaczeniem społecznego podziału pracy; opisuje grupy społeczne i ich role w społeczeństwie; omawia z uczniami problemy współczesnej Polski, m.in. bezrobocie; zapoznaje ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej; uczy tworzenia drzewa genealogicznego; omawia z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabrykach dawniej i dziś; prezentuje podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiają trening zdrowotny; pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie prowadzi lekcje na temat ról społecznych i modeli życia; zapoznaje ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; kształtuje u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Katecheci (nauczyciele etyki) przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową; pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości; pomagają poznać siebie - przyjąć odpowiedzialność za siebie; przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka; uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką; przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury; uczy korzystania

z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych; omawia kolejność działań technologicznych - organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania; uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciel bibliotekarz prenumeruje czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego; udostępnia ulotki o szkołach.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

5. Formy i metody pracy doradczej

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet.
- Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
- Warsztaty grupowe – z zachowaniem procedury bezpieczeństwa – pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej.
- Zajęcia grupowe – z zachowaniem procedury bezpieczeństwa – ukierunkowane na rozwój umiejętności i kompetencji społecznych oraz interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przewycięzania stresu, asertywności.
- Zajęcia grupowe – z zachowaniem procedury bezpieczeństwa – umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze.
- Koła zainteresowań – realizacja uzdolnień ucznia.
- Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów.
- Tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół średnich i ofercie edukacyjnej na terenie gminy, powiatu, województwa oraz kraju.
- Udział w konkursach tematycznych z zakresu doradztwa zawodowego.
- Działanie samorządu szkolnego.
- Uwaga: Ograniczone zostają i objęte procedurą bezpieczeństwa związaną ze specyfiką sytuacji epidemicznej:
- Udział w dniach otwartych szkół średnich.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy.

Formy adresowane do rodziców uczniów:

- Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły.
- Kierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (WUP) na konsultacje z doradcą zawodowym.
- Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły poprzez prezentację wykonywanych zawodów.
- Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych – w tym o zawodach przyszłości.

Formy adresowane do nauczycieli:

- Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą.
- Analiza losów absolwentów.

Formy adresowane do środowiska lokalnego:

- Spotkania z przedstawicielami szkół średnich.
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły, m.in. poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Centrum Informacji Zawodowej.

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe) - wspólna praca nad rozwiązaniem bieżących problemów.
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzia zdobywania informacji; programy i prezentacje multimedialne.
- Filmy edukacyjne.
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, miniwykłady, pogadanki, debaty.

6. Treści programowe oraz czas realizacji programu przewidziane dla poszczególnych etapów edukacji

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania, hobby – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań - Festiwal Talentów

2. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi

3. Etapy edukacji: Jakie znamy rodzaje szkół, do których uczęszcza nasze rodzeństwo, osoby z najbliższego otoczenia? – rozmowa z dziećmi

4. Kim chcę być w przyszłości? – rozmowa, rysunek

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi.

Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcą zawodowym, pedagogiem.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkoły podstawowej

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić? - moje zainteresowania - jak mogę je rozwijać, sposoby spędzania czasu wolnego – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań – Festiwal Talentów – w kl. I
 2. Moje mocne strony: co robię dobrze, dokładnie, co nie sprawia mi to trudności? – w kl. I
 3. Zawody wokół nas: nazywanie zawodów; czym zajmują się ludzie z naszego otoczenia, co robią? – rozmowy z dziećmi - w kl. II
 4. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka? – rozmowa z dziećmi w kl. II
 5. Po co się uczymy? Czego lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy możemy korzystać? – rozmowy z dziećmi w kl. III
 6. Kim chcę być w przyszłości? – rozmowa, rysunek – w kl. III
- Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi.
Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcą zawodowym i pedagogiem.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkoły podstawowej

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Moje zainteresowania, uzdolnienia – rozmowy z uczniami, karty pracy w kl. IV
2. Prezentowanie zainteresowań, ulubionych czynności w grupie – Festiwal Talentów w kl. IV
3. Moje mocne strony: co robię dobrze, dokładnie, sprawnie, jak mogę wykorzystać moje mocne strony? - rozmowa z uczniami, karta pracująca służyć autorefleksji w kl. V
4. Jak uczyć się skutecznie? Jakich przedmiotów szkolnych lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy korzystamy? - rozmowa z uczniami, karta pracy w kl. V
5. Jakie wyróżniamy grupy zawodów? - przykłady zawodów, możliwości zdobycia danego zawodu – rozmowy z uczniami, filmy, prezentacje zawodów, zapraszanie osób wykonujących określone zawody w kl. VI
6. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka - rozmowa z uczniami w kl. VI
7. Jakie mam plany edukacyjno-zawodowe? Kim chcę być w przyszłości, jak realizować swoje plany? - rozmowa z uczniami w kl. VI

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w czasie zajęć lekcyjnych, lekcji wychowawczych.

Osoby realizujące: wychowawcy, nauczyciele przedmiotów w współpracy z doradcą zawodowym i pedagogiem.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do własnych planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści szczegółowe

I: Poznawanie własnych zasobów – Poznawanie siebie warunkiem dobrego rozwoju, wyboru i decyzji

- Prezentacja rodzicom i uczniom założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów.
- Jaki jestem? Co najbardziej lubię robić, co mnie pasjonuje?
- Jakie są moje potrzeby, motywacje, jakimi wartościami się kieruję?
- Jakie mam zainteresowania, zdolności, cechy osobowości.
- Stan zdrowia, a wybór szkoły, zawodu.
- Mocne i słabe strony, co chcę rozwijać, a czego chcę uniknąć?
- Jak funkcjonuję w grupie? Doskonalenie umiejętności pracy w zespole.
- Podejmowanie decyzji, jak sobie z tym radzę?
- Czym jest sukces? Czy dla każdego znaczy to samo?
- Jak radzić sobie ze stresem?

II: Poznawanie zawodów

- Dlaczego pracujemy? Co według mnie znaczy interesująca praca? Jakie warunki musi spełniać taka praca?
- W jakich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego widzę siebie w przyszłości?
- Jaki zawód uważam za najbardziej interesujący? Wartości osobiste, a wybór zawodu.
- Klasyfikacja zawodów i specjalności.
- Poznawanie wybranych zawodów, prezentacja zawodów: filmy zawodoznawcze, opisy zawodów, kalambury o zawodach
- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, przykłady różnych karier.
- Wycieczki zawodoznawcze do zakładów pracy, przedsiębiorstw, instytucji.

III: Rynek pracy

- Charakterystyka rynku pracy, martwe zawody, zawody przyszłości.
- Planowanie ścieżki kariery zawodowej- autoanaliza, portfolio. Preferencje zawodowe.
- Trendy na rynku pracy. Jak jest zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy?

IV. Rynek edukacyjny, podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Jaka szkoła, jaki zawód?
- System szkolnictwa, typy szkół, co dalej po danej szkole?
- Zapoznanie z warunkami rekrutacji do szkół – informacja dla uczniów i rodziców.
- System naboru elektronicznego, jak działa, jak utworzyć listę preferencji?

7. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej.

- Świadome podejmowane decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej.
- Eliminowanie niepowodzeń szkolnych; unikanie zniechęcenia do nauki i pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej dzieci.
- Przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową.
- Promocja lokalnych, w obrębie gminy i powiatu, instytucji oraz zakładów pracy.

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny
- rozpoznać mocne i słabe strony
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno-zawodową
- dostosować się do zmian społecznych czy środowiskowych
- analizować źródła informacji edukacyjno-zawodowej
- wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami
- współpracować w zespole
- sporządzić CV i list motywacyjny
- skutecznie się zaprezentować
- asertywnie się zachować
- dopasować kompetencje do zawodu
- sprawnie się komunikować
- przewidzieć skutki podjętych działań

8. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego opiera się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola dokonywana jest w celu usprawnienia i ulepszenia realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Do ewaluacji wykorzystane zostaną głównie – wywiad (rozmowy z nauczycielami, rodzicami) oraz obserwacja. W bieżącym roku szkolnym planowana jest również do przeprowadzenia ankieta ewaluacyjna wśród uczniów wybranych klas.

Ewaluacja pozwoli także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można będzie dokonywać aktualizacji działań

doradczych, dokonywać weryfikacji potrzeb i oczekiwań, co pozwoli na długoterminowe planowanie działań.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Program realizacji WSDZ dla oddziału przedszkolnego w roku szkolnym 2021/2022

Załącznik nr 2. Program realizacji WSDZ dla klas I-III w roku szkolnym 2021/2022

Załącznik nr 3. Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI w roku szkolnym 2021/2022

Załącznik nr 4. Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII w roku szkolnym 2021/2022

Program realizacji WSDZ dla oddziału przedszkolnego w roku szkolnym 2021/2022

Tematyka działań	Metody i formy - propozycje realizacji	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie siebie Dziecko: - określa, co lubi robić; - podaje przykłady różnych zainteresowań; - określa, co robi dobrze; - podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	1. „Kto Ty jesteś? Polak mały” – gry i zabawy – zachęcanie dzieci do opisywania swoich zainteresowań	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, wychowawcy świetlicy	Ośrodki kultury: GCK w Radomyślu nad Sanem
	2. „Od przedszkola do Opola” – zajęcia plastyczne, muzyczne, umożliwienie dzieciom prezentację swoich zdolności (wystawy prac, występy, inscenizacje)		wychowawca, wychowawcy świetlicy	
	3. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	zebrania z rodzicami	wychowawca, wychowawcy świetlicy	
Świat zawodów i rynek pracy Dziecko: - odgrywa różne role zawodowe w zabawie; - podaje nazwy zawodów wykonywanych	1. „Koła autobusu kręcą się” – drama, zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami	październik - grudzień 2021	wychowawca	rodzice pielęgniarka/ higienistka pracownicy UG bibliotekarze - szkolny

<p>przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zawody zaangażowane <p>w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem <p>oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej. 	<p>2. „ABC zawodów” – cykl spotkań z przedstawicielami zawodów</p>	<p>styczeń-czerwiec 2022</p>	<p>wychowawca</p>	<p>i z terenu gminy</p>
	<p>3. „Nie święci garnki lepią”: spotkania/wycieczki do miejsc związanych z używaniem/produkcją przedmiotów dnia codziennego</p>	<p>marzec-maj 2022</p>	<p>wychowawca, wychowawcy świetlicy, doradca zawodowy</p>	
<p>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); - nazywa czynności, których lubi się uczyć. 	<p>1. „Podróż w świat edukacji” – omówienie „przystanków”, czyli etapów edukacyjnych z wykorzystaniem technik plastycznych</p>	<p>rok szkolny 2021/2022</p>	<p>doradca zawodowy, wychowawca</p>	<p>starsze klasy szkoły podstawowej</p>
<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada, kim chciałoby zostać; - na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań 	<p>1. „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek pod hasłem: „Kim chciałbym zostać?”</p>	<p>rok szkolny 2021/2022</p>	<p>wychowawca</p>	<p>poradnia psychologiczno-pedagogiczna</p>
	<p>2. „Brawo Ja!” – trening umiejętności społecznych motywujących dzieci do planowania własnych działań</p>	<p>styczeń-marzec 2022</p>	<p>doradca zawodowy, pedagog</p>	

niezbędnych do realizacji celu; - podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.				
---	--	--	--	--

Program realizacji WSDZ dla klas I-III w roku szkolnym 2021/2022

Tematyka działań	Metody i formy - propozycje realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie siebie Uczeń: 1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	1. „Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich	I-III	wrzesień- listopad 2021	wychowawca, wychowawcy światlicy, pedagog	
	2. „Mały artysta” - zajęcia plastyczne - umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności (wystawy prac, występy, inscenizacje)	I-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, wychowawcy światlicy	
	3. „To, co kocham” - zapoznanie uczniów z zainteresowaniami, pasjami innych ludzi	I-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, wychowawcy światlicy	rodzice
	4. „Moje mocne strony” - cykliczne spotkania z osobami wspierające uczniów w poznawaniu swoich zalet i mocnych stron	II-III	styczeń- czerwiec 2022	wychowawca, wychowawcy światlicy, pedagog	poradnia psychologiczno- pedagogiczna
	5. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach,	zebrania z rodzicami klas I-III	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy	

	zainteresowaniach				
Świat zawodów i rynek pracy Uczeń: 1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	1. „Na scenie życia zawodowego” - drama-zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami	I	rok szkolny 2021/2022	wychowawca	
	2. „Kalejdoskop zawodów” - cykl spotkań z przedstawicielami zawodów	I-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, doradca zawodowy	rodzice, policja, OSP, pracownicy UG
	3. „Tablica zawodów” - szkolne centrum informacji edukacyjno-zawodowej	II-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, wychowawcy świetlicy, doradca zawodowy	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	1. „Kim ja jestem”? pogadanki - rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów	I-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, pedagog, psycholog	
	2. „Być detektywem - tropicielem” - burza mózgów - w poszukiwaniu źródeł wiedzy	II-III	rok szkolny 2021/2022	wychowawca, doradca zawodowy	

<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń: 1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.</p>	<p>1. „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – dramy, odgrywanie scenek pod hasłem; „Kim chciałbym zostać?”.</p>	<p>I-III</p>	<p>rok szkolny 2021/2022</p>	<p>wychowawca</p>	
---	--	--------------	------------------------------	-------------------	--

Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI w roku szkolnym 2021/2022

<p>Tematyka działań</p>	<p>Metody i formy - propozycje realizacji</p>	<p>Oddziały</p>	<p>Terminy realizacji działań</p>	<p>Osoby odpowiedzialne za realizację działań</p>	<p>Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań</p>
<p>Poznanie własnych zasobów</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;</p> <p>2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania</p>	<p>1. „Ja, czyli kto?”- zajęcia dotyczące określania własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji – <i>np. forma warsztatów</i></p> <p>2. Poradnictwo indywidualne - testy predyspozycji zawodowych</p>	<p>IV-VI</p> <p>VI</p>	<p>wrzesień-grudzień 2021</p> <p>w ciągu roku szkolnego</p>	<p>wychowawca, doradca zawodowy, pedagog</p> <p>wychowawca, doradca zawodowy, pedagog</p>	

<p>w różnych dziedzinach życia;</p> <p>3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;</p> <p>4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.</p>	<p>3. Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych</p>	IV-VI	rok szkolny 2021/2022	wychowawca	
	<p>4. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych</p>	zebrania z rodzicami klas IV-VI	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	<p>5. Rozmowy z rodzicami nt. rozpoznawania planów edukacyjnych i zawodowych uczniów</p>	VI	terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	
<p>Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:</p> <p>1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;</p> <p>2. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;</p> <p>3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;</p> <p>4. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób</p>	<p>1. „Zawód w praktyce” - wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy – poznawanie określonych grup zawodowych</p>	IV-VI	styczeń-czerwiec 2022	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	przedsiębiorcy, pracodawcy, zakłady pracy
	<p>2. „Bob Budowniczy” - zajęcia np. warsztatowe - posługiwanie się przyborami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy</p>	IV-VI	styczeń-maj 2022	wychowawca, nauczyciele	
	<p>3. „Życ, by pracować czy pracować, by żyć?”- zajęcia związane ze znaczeniem pracy w życiu człowieka w ramach lekcji</p>	IV-VI	rok szkolny 2021/2022	wychowawca	

twórczy i niekonwencjonalny; 5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	wychowawczych				
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń: 1. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 3. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.	1. Rozmowa doradcza dot. indywidualnego sposobu nauki	IV-VI	rok szkolny 2021/2022	doradca zawodowy, pedagog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	2. „W świecie informacji”- pogadanki dotyczące pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł	IV-VI	rok szkolny 2021/2022	doradca zawodowy, pedagog	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń: 1. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;	1. „Mam tę moc”- zajęcia grupowe na temat planów edukacyjno-zawodowych	V-VI	kwiecień-czerwiec 2022	doradca zawodowy	WUP

3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.					
---	--	--	--	--	--

Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII w roku szkolnym 2021/2022

Tematyka działań	Metody i formy - propozycje realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Obowiązkowo: „Poznawanie własnych zasobów”-treści programowe realizowane na zajęciach grupowych z doradztwa zawodowego					
Poznawanie własnych zasobów Uczeń: 1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 3. dokonuje syntezy przydatnych	1. „W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia wdrażające do samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego	VII-VIII	wrzesień-grudzień 2021	wychowawca, higienistka/pielęgniarka szkolna	służba zdrowia
	2. Konsultacje indywidualne dot. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych	VII-VIII	w ciągu roku szkolnego	doradca zawodowy, pedagog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna

w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.	3. Rozmowy doradcze możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych	VII-VIII	w ciągu roku szkolnego	doradca zawodowy, pedagog	
	4. „Moja hierarchia wartości” - zadania realizowane w ramach godzin z wychowawcą	VIII	w ciągu roku szkolnego	wychowawca	
	5. Systematyczne przekazywanie wiedzy uczniu, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych	zebrania z rodzicami klas VII-VIII	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	6. Spotkanie dotyczące oferty szkół ponadpodstawowych i zasad rekrutacji	VIII i ich rodzice	terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe
Obowiązkowo: „Świat zawodów” - treści programowe realizowane na zajęciach grupowych z doradztwa zawodowego					
Świat zawodów i rynek pracy Uczeń: 1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje	- wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	VIII	maj 2021	nauczyciele, doradca zawodowy	przedsiębiorcy, zakłady pracy, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Rzeszowie

<p>wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;</p> <p>2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;</p> <p>3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;</p> <p>4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;</p> <p>5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;</p> <p>6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;</p> <p>7. dokonuje autoprezentacji;</p> <p>8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.</p>	<p>2. „Pierwsze wrażenie” - trening umiejętności społecznych - zajęcia z autoprezentacji</p>	VII-VIII	listopad-grudzień 2021	doradca zawodowy, pedagog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	<p>3. „Fair play” - etyka zawodu... spotkania z przedstawicielami zawodów</p>	VII-VIII	rok szkolny 2021/2022	wychowawca	rodzice, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze
<p>Obowiązkowo: „Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie” -treści programowe realizowane na zajęciach grupowych z doradztwa zawodowego</p>					
<p>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod</p>	<p>„ósmoklasisto?” - zajęcia grupowe - analiza ofert szkół ponadpodstawowych pod względem możliwości dalszego kształcenia</p>	rodzice	rok szkolny 2021/2022 terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	

<p>względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;</p> <p>2. analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;</p> <p>3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;</p> <p>4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>	<p>2. Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do szkół ponadpodstawowych</p>	<p>VIII i ich rodzice</p>	<p>w ciągu roku szkolnego</p> <p>terminarz zebrań z rodzicami</p>	<p>wychowawca, doradca zawodowy</p>	<p>szkoły ponadpodstawowe, kuratorium oświaty, organ prowadzący</p>
	<p>3. Udział uczniów w dniach otwartych</p>	<p>VIII</p>	<p>w ciągu roku szkolnego</p>	<p>doradca zawodowy, wychowawca, pedagog</p>	<p>szkoły ponadpodstawowe</p>

**Obowiązkowo: „Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych”
-treści programowe realizowane na zajęciach grupowych z doradztwa zawodowego**

<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:</p> <p>1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;</p> <p>2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;</p> <p>3. identyfikuje osoby i instytucje</p>	<p>1. Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki</p>	<p>VIII</p>	<p>w ciągu roku szkolnego</p>	<p>doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, nauczyciele</p>	
	<p>2. „Być kowalem własnego losu” - rozmowy doradcze dot. celów i planów edukacyjno-zawodowych</p>	<p>VII-VIII</p>	<p>rok szkolny 2021/2022</p>	<p>doradca zawodowy, wychowawca, pedagog</p>	<p>poradnia psychologiczno-pedagogiczna MCIZ w Rzeszowie</p>

wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.	3. „Współ w zespół” - pogadanki dotyczące instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej prowadzonej w ramach lekcji z wychowawcą	VII-VIII	wrzesień- grudzień 2021	wychowawca, doradca zawodowy	
---	---	----------	-------------------------------	------------------------------------	--

Opracował: *Zespół ds. doradztwa zawodowego*
Przewodnicząca zespołu: